Ч. 251 (13.199). Львів, субота 12. листопада 1932. Poeztową oprate zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чвертьрічно 12·00 „ Піврічно 24·00 „ Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голянії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ЧИ ВИГРАЄ СВІТ
на побіді Франкліна Рузвельта?

Львів, 10. листопада 1932.

Від учорашнього дня Злучені Держави Північної Америки мають нового президента. Коли його кандидатура виринула у перших днях виборчої підготовчої кампанії, серед більшости европейських газетних читачів було напевне страшенне мало одиниць, які поважно призадумалися над можливістю упадку Герберта Гувера. Мало відома Европі й цілому світові одиниця стала раптом могучою політичною появою, з якою зв'язують надії на ніщо менше, як на — оздоровлення відносин у всьому світі, зокрема у многострадальній (з власної вини!) Европі.

Побіда Франкліна Рузвельта є передовсім тому знаменною, що до влади в Америці — не до самої лише керми правління, а до цілої влади, до всіх важніших становищ у великанській державі — доходить політична партія „демократів", уперше після 11-літнього правління „републиканців". Від часу північно-американської громадської війни (60-ті рр. XIX. ст.) Рузвельт буде лише третім демократичним президентом: першим був Клевленд (двократно вибраний), другим — Вудров Вільсон, один із найбільш популярних американських президентів у своїй батьківщині і поза нею, який проте після версайської „побіди" найсоромніше провалив свою партію в опінії земляків: коли в 1916 р. при других своїх президентських виборах Вільсон мав за собою 277 електорів проти 254, то в 1918 р. Гардінг, кандидат республиканців, виграв 404 голосами проти 127 (у Злучених Державах президентські вибори є посередні, через електорів, яких є 531, а вибирає їх 48 стейтів). Коли оноді 453-ох електорів заявило себе сторонниками демократів проти 78 республиканців, то це означає новий крутий зворот в американській прилюдній опінії. Маючи на увазі американську конституцію й американську традицію, яка не признає компромісового правління на основі партійної коаліції, лише передає більшості повноту влади, з тим специфічним — іншим, ніж у нас — додатком, що меншість признає у цілій ширизі авторитет президента і його прерогатив та з моментом його вибору залишає на боці всю демагогію виборчої боротьби, маючи на увазі ці американські відносини, світ має слушну підставу нетерпляче вижидати доказів „нового курсу".

Одначе конкретно на тему того курсу багато конкретного сказати вже нині не можна. При всій гостроті взаємних атак і обвинувачень — обидва суперники були підчас виб. агітації дуже обережні з конкретними позитивними заявами щодо будучої своєї політики на випадок своєї побіди, та були дуже скупі на обіцянки. Цей факт доказує найкраще, що і бувший і тепер. президент це справжні політики й державні діячі. Їхня стриманість вказує теж на інші явища: на справжнє надзвичайне ускладнення внутрішньо-американських і міжнародніх відносин, і на факт, що Гувер упав не так через приманливі гасла й захоплюючу програму свого суперника, як через невдоволення мас із конкретних вислідів його правління. Зріст нужди в Америці, тамошня господарська кріза, дефіцит державного бюджету, безробіття, безуспішність рятування ситуації високими митними барієрами та й безуспішність палятивних засобів допомоги Европі — все це закривало перед масами американців т. зв. добру волю Гувера й усі обєктивні чинники, які паралізували його заходи, та казали їм в особі Гувера і в його партії добачувати корінь лиха. Аморальний насильний прогібіційний закон, який із величньої ідеї зробив джерело проступку і спекуляції, доконав решти.

Чи Рузвельт і його нові люди направлять усі ці лиха — це інша річ. Світ вичікує від нього, що він не буде кермуватися, як Гувер інтересами самого лише великого америк. капіталу, що буде тісніше співпрацювати з Европою, що проявить більшу уступчивість у справі европейських воєнних довгів, що скасує або змодифікує протекціоністичну митну систему, що вкінці — на внутрішньому терені — покладе край абсурдній прогібіції в її америк. „аль-капонівському" виданню. Колиб це все сталося, то побіда Рузвельта була би і побідою цілого світа. Одначе це речі, які важко випророкувати. Бо колиб напр. у поняття міжнар. співпраці демократи Рузвельта внесли й співпрацю зі Совітами, їх офіціяльне признання та всілякі „комерційні" комбінації, — тоді можемо стати свідками експериментів, які не на добро вийдуть і Европі і всьому світові.

Жіноча Секція при Кружку „Р. Ш." ім. Б. Грінченка пригадує, що

ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ

відбудуться 12. XI. ц. р. у салях „Української Бесіди", Рутовського 22. — Запрошення при касі.

Хто прийде після Папена?

Берлін, 8. листопада 1932 р.

Політична боротьба в Німеччині перейшла ще один етап. Позавчора у пятий раз впродовж одного року цілий німецький народ рішав долю своєї батьківщини. Як і завжди, німецька і чужа преса переповнена вістками та статтями, в яких кожний на свій лад розглядає висліди виборів до райхстагу. Одні захлинаються від радости, що Гітлер здобув менше 200 мандатів. Інші голосять поразку Папена, який здобув тільки щось коло 10 відсотків голосів.

Ми не маємо причини брати сторону перших чи останніх. Нам цікаво подивитися на справжнє взаємне відношення сил у Німеччині після 6. листопада. Для цього слід пригадати собі дещо з недавнього минулого.

Після 13. серпня, коли Гітлер відмовився прийняти з рук Гінденбурга почесний титул заступника канцлера, а зажадав для себе — тобто для руху націоналсоціялістів — провід німецької політики, **всі німецькі партії заповіли безоглядну боротьбу націоналсоціялістам.** Німецька фракція (нім.-народовці) перебрала на себе провід у цій боротьбі. Вона розвинула нечувану досі пропаганду проти гітлерівців, передаючи всю свою пресу до послуг урядові. Зокрема на провінції, де часописи переважно находяться в руках діячів тої проурядової партії Гугенберга, урядова пропаганда не зупинялася ні перед чим. Апельовано до почуття „патріотизму", „послуху" і... „матеріяльних користей"...

Серед таких обставин відбулося 12. вересня розвязання парляменту, який щойно вибрано з метою „національної концентрації". Урядові чинники вважали, що авторитет Гінденбурга разом з авторитетом сили викличуть повну зміну політичних настроїв і домагань німецького народу. Канцлер Папен леліяв надію, що непокірливий Гітлер залишиться після виборів генералом без вояків. Ці розрахунки завели. **На 582 послів не більше як 76 може висловити довіря теперішньому урядові.**

Та не тільки в цьому лежить поразка уряду. Другим бажанням нинішніх урядових кол було знищити „опозицію радикальних груп", себто націоналсоціялістів і комуністів. До перевиборів мали вони 319 голосів на 608. І після 6. листопада залишилися вони в абсолютній більшости (295 проти 287). **Отже і далі доля німецького парляменту залежить від двох скрайніх парляментарних груп, націоналістичної і комуністичної.**

А проте Папенові таки пощастило дещо осягнути. Він — бувший член центру — найбільше всього був заклопотаний можливістю коаліції Гітлер—Брінінг. У старому райхстагу мали вони разом з баварськими народниками 328 голосів проти 290. У новому тільки 283 проти 299. Але усуненням „брунатно-чорної коаліції" Папен зовсім не ослабив відпорности тих таборів. Пощастило також урядові ослабити чисельно представництво націонал-соціялістів. Але і цей успіх не надто великий. Досить поглянути на числа. Стратили: націонал-соціялісти — 2.000.000 голосів, соціял-демократи — 700.000, центр — 350.000, баварці — 100.000, інші 50.000, разом 3.200.000. Здобули: національні німці (Гугенберг) 900.000, комуністи 700.000, людовці („Фолькспартай") 200.000, інші 100.000, разом 1.900.000 голосів.

З цього рахунку виходить, що 1.300.000 виборців, які в липні брали участь у голосуванні, цим разом залишилися дома. Хто ці виборці, легко встановити. Вистарчить пригадати собі, що завжди у німецьких виборах приймало участь коло 35 міліонів. Тільки в липні скількість голосів дійшла до 37 міліонів. Тепер тільки 700.000 націоналсоціялістичних виборців (12 мандатів) припало на користь інших партій. З них половина розбилася по ріжних дрібних групах, а лише 6 мандатів припало урядовій партії Гугенберга. До того треба додати, що майже 25 мандатів залишилося в резерві: не є виключене, що вони знову прилучаться до націонал-соціялістів. З другого боку маємо безперечну побіду комуністичного табору. За час **5-ти місяців комуністи зросли з 65 аж до 100 мандатів. Що станеться, якщо уряд Папена залишиться далі при владі?**

І чи має підставу німецький урядовий табор після таких вислідів всенароднього голосування бути вдоволеним? Справедливо люди здивувалися, коли почули заяву канцлера, що все „лишається, як було"... Очевидно, що в Німеччині, середне европейській країні з европейськими поняттями про парляментаризм і підстави правління, довго нинішня система втриматися не може. Тут, хоч не хоч, треба мати за собою принаймі велику частину населення. Ось саме на пошукування тої „частини" підуть слідуючі тижні правління Папена. Він не хоче признати своєї поразки і збирається переговорювати з партіями в надії здобути їх підтримку для теперішнього режіму.

Навіть противники Гітлера мусять погодитися з тим, що націонал-соціялісти мають за собою мінімум третю частину Німеччини. Та третя частина не втомилася в цьому році аж пять разів активно демонструвати свою відданість Гітлерові. Цеж подумати тільки: 5 разів голосувати за справу, яка не має „реальних виглядів"! Перший і другий раз за Гітлера проти Гінденбурга. Третій і четвертий раз за Гітлера проти ваймарських партій. І, нарешті, пятий раз за Гітлера проти уряду Папена. Фактом є, що без націонал-соціялістів не вдасться створити сяк-так тривкої влади в Німеччині. Ситуація така, що навіть неможливо вернути до парляментарних норм, оскільки проти того будуть націонал-соціялісти. Отже не може бути сумніву, що **на місце уряду Папена прийде влада з участю Гітлера.** Не Гітлера як особи, але як представника нового німецького світогляду. Відкритим залишається тільки питання, хто стоятиме на чолі уряду.

Щодо цього є такі можливости: 1. Гітлер — канцлер при підтримці центру, баварців і дрібних

них партій; 2. Один із популярних генералів, Шляйхер, Шней або Сект — канцлер з кількома націонал-соціялістичними міністрами при підтримці згаданих партій і невтральному відношенні Гуґенберга. Затє щораз частіше можна почути у Берліні, що самому Папенові прийдеться таки усунутись зовсім із нового кабінету.

У звязку з перетворенням кабінету все частіше згадується також імя Брінінґа. Ніхто не здивується, якщо незабаром б. канцлер Брінінґ стане знову міністром. За останні місяці виявив він себе далеко зручнішим політиком, ніж навіть за часів свого канцлерства. Спираючись на ваймарські партії, Брінінґ не міг відповідно виявити себе. Тепер, коли він признав можливість співпраці з націонал-соціялістами, а його виборці це одобрили, його велика освіта й особисті здібности можуть принести небиякі користи німецькій політиці.

До скликання райхстаґу 6. грудня питання складу нового уряду Німеччини буде зясоване. Якщо Папен буде конвульсійно триматися керми влади, а Гінденбурґ цьому не перешкодить, то ще в цьому році будемо свідками великих потрясень у Німеччині. Для нас, українців, має значіння одна правда: чим довше не допускатимуть націонал-соціялістів до влади в тій чи іншій формі, тим усе більше зростатиме московська сила.

П. Кален.

За табор національної концентрації.

БЕРЛІН, 10. XI. ПАТ. Комунікат, оголошений бюром Конті, стверджує, що кабінет республики на вчорашньому засіданні **заявився за створенням табору т. зв. національної концентрації.** Всі члени уряду рішили витревати на своїй дотеперішній дорозі, відкидаючи всякі експерименти. Канцлер Папен відвідає сьогодні през. Гінденбурґа, щоби предложити внесення в справі навязання переговорів з провідниками поодиноких партій. Крім того мають відбутися наради з премієрами союзних країв, що прибули до Берліна на засідання державної ради.

БЕРЛІН, 10. XI. ПАТ. Коментуючи рішення кабінету республики, ранішна преса вияснює, що канцлер Папен, одержавши апробату през. Гінденбурґа, **розпічне переговори з провідниками гітлерівців, німецьких націоналів, центрум і баварської людової партії.** Папен зажадає від провідників партій піддержки зусиль, що мають на меті створити уряд національної концентрації. Щойно коли вдасться довести до порозуміння між партіями в тій справі, можна буде обмірковувати персональний склад кабінету.

Криваві партійні порахунки.

БЕРЛІН, 10. XI. ПАТ. В часі роковин листопадової революції у Каменці, улаштованих соціялдемократичною партією, прийшло до кривавої бійки між соціялістами і гітлерівцями. Коло 20 осіб вийшло потурбованих.

КАНДИДАТИ ДО НАГОРОДИ НОБЛЯ.

СТОКГОЛЬМ, 10. XI. ПАТ. Як інформує „Афтонбладет", найбільші вигляди одержати літературну нагороду Нобля на 1932 р. мають англійський письменник Джон Гельсуорті та російський письменник Максим Ґоркій.

ВИБОРИ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

НЮ-ЙОРК, 10. XI. ПАТ. На основі дотеперішніх обчислень впало на Рузвельта 17 міліонів голосів, на Гувера 12.380 тисяч. До палати репрезентантів вибрано 276 демократів і 81 республиканців. Досі нема вісток про 78 мандатів. Сенат числить тепер 58 демократів, 35 республиканців і 1 фармера. Щодо двох мандатів нема ще вісток.

Засуди на гітлерівців.

КЕНІҐСБЕРҐ, 9. XI. ПАТ. Спеціяльний суд в Ольштині оголосив присуд на гітлерівців, що в серпні ц. р. доконали бомбового замаху на жидівські склепи. 5 обвинувачених засуджено на кари по 5 років вязниці, 5 по одному року, решту випраздано.

Криваві заворушення в Женеві.

Маніфестації, зорганізовані в міській салі Національною Унією, щоби поставити в стан публичного обвинувачення членів женевської соціялістичної партії Ніколея і Дікера, викликали в місті велике розворушення. Оподалік салі прийшло до сутички між юрбою та жандармерією, що згодом перемінилося в справжні заворушення. Компанію рекрутів, покликану на допомогу жандармерії, окружила й розброїла юрба, що знищила злобуту зброю. Наспіло нове військо, яке, обкидане камінням, почало стріляти зі скорострілів. Юрба розбіглася, однак згодом зібралася в інших місцях, демонструючи проти війська. В ночі нарід окружив поліцію, так що кінна поліція почала бити людей шаблями. Крім того рушили вантажні самоходи зі скорострілами. До шпиталю привезли кількадесять ранених, між ними багатьох тяжко. До касарні відставили 16 ранених вояків.

На основі останніх вісток жертвою кривавих подій впало 10 убитих і 65 ранених.

Рада міністрів рішила змобілізувати полк піхоти і курінь ляндвери. Будинку Союзу Народів має стерегти військо і поліція.

Протижидівська демонстрація в Познані.

ПОЗНАНЬ, 10. XI. ПАТ. Вчора пізним вечором прийшло біля вул. Вроцлавської до протижидівської демонстрації, яку влаштувала молодь розвязаного Обозу Великої Польщі. Ексцеси приняли поважніші розміри, бо прийшло до стрілянини. Дві особи ранені, 7 арештовано. Два познанські щоденники з того приводу сконфісковано.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ НА УНІВЕРСИТЕТІ.

На варшавському університеті вибухли 9. ц. м. в салі правничого виділу протижидівські демонстрації. Наслідком тих ексцесів ректор університету припинив виклади і вправи на два дні, остерігаючи всю університетську молодь перед консеквенціями повторення подібних подій.

Хто такі англійці, що підписали петицію до Ліґи Націй.

Українське Бюро в Льондоні пересилає нам інформації про визначних членів англійського парляменту, що підписали петицію в нашій справі до Ліґи Націй.

Джеймс Барр, магістер фільософії, доктор теольоґії, епископ пресвитеріянської шотляндської церкви, б. посол. **В. Дж. Коув,** б. президент Професійної спілки учителів, тепер член палати послів. **Рис. Дж. Дейвіс,** заст. міністра внутр. справ у 1924 р., член палати послів. **Льорд Дікінсон,** командор брит. імперії, державний радник, суддя. Від 1906—1918 р. член палати послів. Один із організаторів Ліґи Націй, голова Міжнародного Союзу Товариства Ліґи Націй, почесний секретар Світової Спілки Поширення Міжн. Порозуміння через Церкви, член палати льордів. **Чарльс Дункан,** мировий суддя, член палати послів від 1906 року. **Д. Р. Гренфел,** мировий суддя, у 1929 р. член міністеріяльної лісової комісії, член палати послів. **Том Ґріффітс,** б. член міністерства у 1924 р. (скарбник королівськ. двора), член палати послів. **Джон В. Гілс,** державний радник, б. член міністерства в 1922—23 р. (фінансовий секретар державної скарбниці), член палати послів. **Полк. Сесіль Л'Естрейндж Малон,** підчас великої війни у 1918 р. аташе британійської амбасади в Парижі, член найвищої воєнної ради (летунська комісія) в Версалю 1918 р., член палати послів від 1918—31 р., б. парл. секретар при міністерстві пенсій. **Фред Лулін Джовис,** член Міжнародного Правничого Товариства, член американського Товариства Міжнародного Права, член управи валійського університету і пр., член палати послів. **Д-р Дж. Г. Морріс Джовис,** мировий суддя, головний шериф у Денбіґ (1929—1930), тепер член міністерства і член палати послів. **Льорд Ноел-Бакстон,** державний радник, б. член палати послів (від 1905 р.), б. міністр рільництва і риболовства (в 1924 і 1929—1930 рр.), голова парл. Балканського Комітету, член палати льордів. **Полк. Джосая Веджвуд,** державний радник, мировий суддя, в 1902—1904 р. головний окр. суддя в Трансвалі, у р. 1915 р. член управи Мезопотамії, у 1918 р. на Сибірі в спеціяльній місії; у 1924 р. член міністерства; посадник міста Нюкесл-андер-Лайм, член палати послів від 1906 р.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 12. ЛИСТОПАДА 1932.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ. 6)

ВОВКУЛАКА.

— Цілий день терпів я дуже, замкнений у своому кабінеті. Вечором, почуваючи себе краще, я проходжувався по саді. А бачучи світло у вашому вікні, не в силі був побороти цікавости... Може я повинен був віднаватися тоді і представитися, але ситуація була така комічна... Мені було соромно і я втік... Чи пробачите мені, що я перешкодив вам у вашій праці?

Все це було сказане будім то жартобливим тоном; але граф почервонів при тім і слідно було його збентеження. Я робив все, що міг, щоби переконати його, що це перше побачення зовсім не зробило на мене лихого враження і щоби закінчити цю немилу тему, спитав його, чи це правда, що він має в себе жмудський катехизм отця Ляніцького?

— Це можливе; але, правду кажучи, я не найліпше знаю книгозбірню свого батька. Він любив старі книги і рідкости, зате я читаю тільки сучасні твори; але пошукаємо, пане профессоре. Отже ви хочете, щоби ми читали євангелію по жмудськи?

— А ви, пане графе, думаєте може, що переклад св. Письма на мову вашого краю не є потрібний?

— Розуміється, що потрібний, а всетаки, якщо дозволите мені на маленьку завваґу, то я скажу вам, що поміж людьми, які не знають ніякої іншої мови крім жмудської, нема ніодного, який вмів би читати.

— Можливо; але дозвольте, Ваша світлосте, й мені завважити, що найбільшою перешкодою до вивчення читання є брак книжок. Коли жмудські оселі будуть мати друкований текст, то захотять його читати і навчаться читати. Це траплялось вже нераз з неодним диким народом,... хоч цим зовсім не думаю прикладати цієї назви до мешканців цього краю. А врештою, — додав я — чи це не спожаління гідна річ, щоби людські мови щезали, не залишаючи по собі слідів? Від тридцяти років „пруська" мова є вже тільки мертвою мовою. Остання людина, яка знала по корінцьки, умерла недавно...

— То сумно! — перервав ґраф. — Александер Гумбольдт оповідав мому батькові, що бачив в Америці папугу, яка одинока знала кілька слів з мови одного племени, чисто вимерлого на віспу. Чи дозволите, щоби принесли чай сюди?

Пючи чай, ми далі говорили про жмудську мову. Ґраф критикував спосіб, в який німці друкували литовські тексти і мав слушність.

— Ваша азбука — казав він — не годиться з нашою мовою. Ви не маєте ані нашого *ж*, ані нашого *л*, ані нашого *и*, ані нашого *е*. Маю збірку дайносів, друкованих минулого року в Кеніґсберґу і мушу завдати собі чимало труду, щоби відгадати поодинокі слова, так дивно вони там виглядають.

— Говорите, Ваша Світлосте, без сумніву про дайноси Леснера?

— Так. Досить неглибока поезія, правда?

— Можливе, що міг був знайти щось ліпшого. Признаю, що ця збірка, так як вона є, має тільки чисто фільольоґічне значіння; але думаю, що шукаючи добре, можна би знайти кращі квіти серед вашої народньої поезії.

— Ого! Дуже сумніваюся, дарма, що я патріот.

— Кілька тижнів тому дістав я у Вильні дійсно гарну баляду, ще й історичну... Дозволите прочитати вам? Маю її в мому портфелі.

— Дуже радо.

Поринув у свому портфелі, попросивши наперед дозволу закурити.

— Розумію поезію тільки тоді, як курю, — сказав.

— Називається ця балляда „Три Будриси".

— „Три Будриси"? — скрикнув граф від несподіванки.

— Так. Ви, Ваша Світлосте, знаєте краще від мене, що Будрис, це історична постать.

Ґраф пронизував мене своїм дивним поглядом. Щось невпійманого, боязкого і заразом дикого в ньому робило майже прикре враження, коли хто не звик до цього. Щоби звільнитися від того погляду, я почав читати.

(Продовження буде.)

Наглі суди в Берліні.

БЕРЛІН, 10. XI. ПАТ. Наглий суд засудив убора 25-літного гітлерівця Гофмана на 2 і пів року тяжкої вязниці за биття шиб у трамваєвому возі в часі останнього комунікаційного страйку.

Більшовики бояться невдоволення армії.

Розпорядком ради народніх комісарів підвищено плату рядовим червоної армії в піхоті і кавалерії 4-кратно, в артилерії 5-кратно, в технічних відділах 6-кратно, а старшинські плати залежно від функцій та родів зброї на 38 до 100 проц. Морякам підвищено плату на 100 проц. Підвишку заслуженини червоноармійців пояснюють зростаючою доріжнею артикулів першої потреби, наслідком чого пенсії військових не вистарчали на удержання, що викликувало загальне невдоволення серед армії. Щоби роздобути гроші на збільшені видатки, Радянщина ввійшла на шлях інфляції.

Крок вперід.

Протиалькогольна акція в Радехівщині.

В Радехівщині за почином студ. Гриця Осінчука започаткувалася сильна протиалькогольна акція, яка поставила собі за мету скасувати традиційні святкування празників (храмових) з алькогольними напоями. Кожне українське село на напої на празники видає щорічно по кілька тисяч золотих. Дотепер не було випадку, аби якесь село зрезигнувало з празничних алькогольних напоїв, не зважаючи на дуже тяжкі часи для селянства. Не було відваги у селян виступити проти відвічного звичаю, який в останніх роках загальної нужди на селі давався тяжко відчути. Гроші, які йдуть на пиво й горівку на празники, неодного приоділиб, неодному подалиб кусень хліба на переднівку. Селянин нераз останній міх збіжа везе на торг за пиво на празник, бо не хоче бути „останнім", щоби не казали, що вже його не стати на традиційне приняття гостей пивом чи горівкою в часі празника.

Перше село, що кинуло клич: **„Празник без алькогольних напоїв!" — це Куликів у Радехівщині.** Там оголошено бойкот пива на празник (31. жовтня). Акція увінчалася успіхом. На 110 господарів лиш кількох страйколомів узяли пиво — **інші обійшлися без алькогольних напитків.**

У слід за селом Куликовом пішло село **Немилів. Воно також оголосило бойкот пива на свій празник (8. XI.)** і його перевело з успіхом.

Нема сумніву, що протиалькогольна акція покотиться по цілій нашій области, бо традиційні „празники" надто болючо даються відчути прибитому злиднями українському селянству.

Ширіть наш часопис!

Участь українців у світовій виставі в Шикаґо.

У часі, коли український нарід мусів вести щоденну боротьбу із супротивними силами за істнування, творчий дух людства повів деякі народи на вершини осягів духової й матеріяльної культури. Тоді на новій землі Колюмба зростала скорим ходом воля і добробут. Ця земля з великими природними багацтвами стала захистом для тисячів нашого народу.

Своєю працьовитістю, витривалістю, запопадливістю і принесеними культурними прикметами з рідної землі, стали українські приходці на тій землі рівнорядним чинником із приходцями інших народів. І коли в столітні роковини засновин міста Шикаґа Америка хоче заливувати світ своїми здобутками на Світовій Виставі Поступу в Шикаґо, вона запрошує до участи в товариство держав усього світа — одиноку недержавну націю: українців. Поміж витворами державних народів, які мають могутні матеріяльні засоби й можливости свобідного розвитку, мають станути зразки української культури.

У найгірших хвилинах національного лихоліття повоєнних часів наші Братя й Сестри в Америці заєдно піддержували наші змагання, злагіднюючи наші злидні. Сьогодні їх жмінка береться за непосильне діло — при нагоді Світової Вистави в Шикаґо виявити перед світом українську культуру.

При найкращій волі вони самі не в силі цього зробити. Бож ядро національної культури лежить на рідних землях; лише кінчики її промінів осяювали й огрівали найдальші вітки, які неприрівнане життя рознесло по цілому світі.

По своїм силам і спроможності мусимо всі ми і земляки з усіх сторін світа, допомогти Українській Корпорації Всесвітньої Вистави в Шикаґо гідно представити українську націю.

З тою метою заснувався у Львові КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКІЙ КОРПОРАЦІЇ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В ШИКАҐО, складений із представників усіх українських центр. установ, який зосереджує у своїх руках усю підготовчу працю. Цей Комітет дістав уповноваження від Української Корпорації Всесвітньої Вистави в Шикаґо заступати її на всю Европу.

Тому прохаємо всіх, що хотіли би чимнебудь допомогти цій Виставі — чи вкладками чи для зголошення експонатів — звертатися виключне за посередництвом цього Комітету (на адресу: *„Рідна Школа", Львів, Ринок 10).*

ЗА КОМІТЕТ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКІЙ КОРПОРАЦІЇ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В ШИКАҐО:

Президія:

Ілля Кокоруда, голова; *Посол Остап Луцький*, заст. голови; *Лев Ясінчук*, секретар; *Ірена Павликовська*, скарбник.

Михайло Осінчук, д-р Ярослав Пастернак, д-р Ігор Федів.

Члени:

Асоціяція Незалежних Українських Мистців, Богословська Академія, Великий Луг, „Відродження", Взаїмна Поміч Українського Вчительства, Гігієнічне Т-во, „Дністер", „Достава", „Зоря", „Земельний Банк", „Карпатія", „Маслосоюз", Міщанське Брацтво, Гр.-Кат. Митрополичий Ординаріят, Музей Т-ва „Бойківщина", Музичне Т-во ім. Лисенка, Народня Торговля, Наукове Т-во ім. Шевченка, Національний Музей, Орґанізація м. Львова, „Просвіта", Ревізійний Союз Українських Кооператив, „Рідна Школа", Сільський Господар, Союз Українських Адвокатів, Союз Українок, Союз Українських Купців, Союз Українських Накладень і Книгарень, Сокіл, Т-во св. Андрея, Т-во Журналістів і Письменників, Т-во Прихильників Мистецтва, Т-во „Українська Захоронка", Українське Т-во Допомоги Інвалідам, Українське Лікарське Т-во, Т-во Опіки над Молоддю, Українське Фотографічне Т-во, Українське Народне Мистецтво, Українське Технічне Т-во, Український Спортовий Союз, Учительська Громада, Центробанк, Центросоюз, Редакція „Діла", „Редакція „Мети", Редакція „Нової Зорі", Редакція „Нового Часу", Редакція „Неділі", „Редакція Свободи".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 12. ЛИСТОПАДА 1932.

О. І. БОЧКОВСЬКИЙ. 3

Молода Бретанія і необретонський активізм.

III.

Властиво кажучи, новочасні змагання за державну перебудову Франції на реґіоналістичних підвалинах, себто в напрямі культурно-побутового самоозначення історичних її провінцій — вийшли із Бретанії. Каменярем цих прямувань був бретонський поет А. Брізе, батько необретонського письменства, автор двох поетичних збірок: „Телен Арвор" (Гарфа Арморики, себто Бретанії) та „Фурнез Бреіз" (Мудрість Бретанії), що вийшли в половині XIX. стол. та дали почин до відродження краєвих літератур у Франції. Під впливом Брізе почався непоровансальський літературний рух, з основоположниками, якого цей бретонський бард підтримував особливо близькі звязки за час свого перебування у Провансі, де він користувався незвичайною популярністю. На I. конгрес провансальських молодих поетів (у 1853 році) в Екс він послав привіт віршом. У листі з цієї нагоди до організатора цього конгресу, відомого новопровансальського письменника — Дж. Руманія — Брізе писав: „Як я захищав мою мову та мій край, так ви захищайте ваші. Моє серце з вами."

Коли Брізе помер (1838), великий новопровансальський поет Фр. Містраль написав у головному органі цього руху, „Armana Prouvençau": „Але щоб сказала Бретанія, ця добра сестра Провансу, колиб з боку фелібрів не впала бодай одна сльозка на домовину її сина, білого барда Брізе. Авґуст Брізе добив те для свого краю, що ми робимо для нашого: він захищав стародавню кельтську мову; він співав про бретонців; він співав для них у бретонській мові. Ось через що здалека він простягав нам свою руку..."

Містраль у цій оцінці каменяра новобретонської літератури згадує про фелібрів, себто про обєднання новопровансальських поетів. Брізе безумовно мав вплив на патріотичне захоплення цих поетів забутою й приниженою їхньою рідною мовою. У свою чергу новопровансальський фелібризм був ідеольоґічною базою, на якій при кінці XIX. стол. повстав та почав поширюватися т. зв. реґіоналізм, отже, рух, що має на меті політичне відродження Франції шляхом якнайширшої адміністративної її децентралізації. Кращі уми новочасної Франції були та є прихильниками такої реґіоналістичної реформи цієї держави. У париськім парляменті розглядалась уже низка найріжноманітніших проєктів можливої реґіоналістичної реформи Франції. За неї висловилися Клемансо, Еннесі, П. Бонкур, Бріян та багато інших французьких політичних провідників. Скорше чи пізніше — ця реформа буде здійснена. Без неї неможливий політичний та господарський поступ Франції. Коли це станеться, то історична заслуга в цій справі належатиме передусім Бретанії, а відтак Провансові.

У Бретанії заклалася одна з перших орґанізацій реґіоналістичного напрямку: маю на думці „Кевредіґез Броадус Бреіз" (Бретон. реґіонал. Обєднання), що повстало в 1898 році у Мурле. У 1911 році йому на допомогу прийшла нова, модерніша й поступовіша орґанізація: „Унваніез Арвор" (Бретонська реґіон. федерація). У цій фазі новобретонський рух був іще суто романтичний. Головну увагу присвячував він культурному пробудженню та мовному відродженню Бретанії. Його діячем у цей час був згаданий тут вже поет і публіцист — Фр. Жафрену. З тогочасної молодої бретонської преси на найбільшу увагу заслуговує часопис „Ар Бобл" (Нарід), що виходив під проводом Фр. Жафрену та друкувався у трьох мовах: по французьки публікувалися в ньому статті загального характеру, по бретонськи — місцевокраєвого й, врешті, по англійськи — інформаційні статті панкельтського напрямку та головно, із життя англійських кельтів, про яких вміщувались іноді кореспонденції навіть у ґаельській (ірляндській) та кімрській мовах. Ідеольоґ цієї фази новобретонського руху Фр. Жафрену, що був найактивнішим співробітником часопису „Ар Бобл", зібрав головніші свої статті з цього журналу та видав їх книжкою під заголовком: „Народження одного руху". Це безумовно одно з найавтентичніших джерел до ознайомлення з необретонським національним ренесансом.

Фінальним акордом цих передвоєнних змагань у Бретонії було заснування епізодичної а дуже романтичної національної партії: „Стролляд Броадел Бреіз". Своїм головним завданням вона уважала боротьбу „проти французького утиску, що триває вже чотири століття". М. Дювамель у своїй книжці „Бретонське питання у свому европейському аспекті (1929) цитує уривок з маніфесту цієї першої бретонської партії. Для характеристики її варто його тут навести:

„Не є наміром чи бажанням партії будувати палати з мрій десь у порожнечі; вона хоче тільки підготовити бретонське відродження, орґанізуючи широкий рух протесту та критики у відношенні до французького народу, що панує над нами та несправедливо позбавив нас національної незалежности, на яку ми маємо право..."

(Продовження буде.)

З життя „Просвіти“.

Краєва освітня конференція у Львові.

В четвер, 10. листопада ц. р., відбулася у Львові в салі засідань „Просвіти“ краєва освітня конференція, в якій взяло участь 25 представників філій „Просвіти“ з краю. Конференція почалася в год. 10-ій ранку, а скінчилась у пополудневих пізних годинах. На конференції були виголошені такі реферати: 1) Волод. Целевич: Про поборювання неграмотности; 2) Н. Дорошенко: Про бібліотечну справу; корреферат до цього реферату виголосив п. Даньків з Підгаєць; 3) О. Павлів: Про способи поширювання книжки на селі; 4) д-р К. Коберський: Про господарське поступовання „Просвіти“; 5) С. Магаляс: Про організацію самоосвіти; 6) В. Кушнір (Станиславів): Про матеріяльне забезпечення просвітянських робітників (цей реферат відчитав дир. С. Магаляс).

Над рефератами відбулася обширна дискусія. Анкета приняла до поодиноких рефератів цілу низку резолюцій.

СВЯТА 1. ЛИСТОПАДА.

КОМАРНО.

Дня 30. X. 1932. відбулися в читальні „Просвіти“ в Комарні святочні сходини місцевого громадянства. Явилось поверх 150 міщан, передовсім б. члени УГА та студентська молодь. Проводив сходинами адв. О. Утриско. Гарно виголошений реферат студ. А. Хлопецького з Якимчиць про історію державницької думки і значіння листопадових роковин присутні приняли гучними оплесками. Відтак адв. О. Утриско згадав про померших членів УГА, при чому присутні вшанували їх память повстанням з місць. У дискусії над рефератом забирали голос пп. І. Радович, мгр. М Радович, Іван і Володимир Іваськевичі, виказуючи потребу плекання традиції. Зродилась думка матеріяльної допомоги вдові й дітям по бл. п. Івані Гірнім, однім з кращих жовнірів УГА з Комарна. Вибраний комітет занявся переведенням збірки.

Дня 1. XI. ц. р. відбулося торжественне богослуження в парох. церкві в Комарні. Місцевий парох о. Кліш відправив співану Службу Божу і виголосив відповідну проповідь. По богослуженні співав муж. хор. Хоч падав зливний дощ, громадянство взяло численну участь у богослуженні, на якому зібрано 21 зол. на українських інвалідів.

СОЛОТВИНА.

Память листопадових подій відсвяткувало тутешнє громадянство богослуженням у церкві та святочним зібранням вечором. В 10. год. рано відправив місцевий парох у товаристві другого священика із сусідського села Службу Божу й панахиду за тих, що впали в боротьбі. До звеличання свята причинилася тутешня молодь, яка построїла і прибрала в церкві гарну могилу. З часі Служби Божої співав хор молоді, який закінчив свято в церкві відспіванням молитви „Боже великий єдиний“. Після панахиди виголосив парох відповідну патріотичну проповідь. Та не обійшлося без інциденту. (Дальше з уваги на цензуру пропускаємо). Після цього о. парох відізвся з жалобою до компетентних властей. Жаль тільки, що на богослуженні явилося дуже мале число людей, дарма, що свято 1. листопада відбувається у нас що-року й увійшло вже в народню традицію.

На святочнім зібранні вечором, на якім один з учасників визвольної війни виголосив святочну промову про значіння листопадових подій, відспівано пісню про червону калину і національний гимн. На сходинах явилося рівнож дуже мале число громадян, чим вони дали доказ малого зрозуміння для традиції наших змагань.

ШОАЗІ ЛЕ РОА (Франція).

10 кільометрів від Парижа у фабричному центрі Шоазі ле Роа, в місті, де машини ні на хвилину не відпочивають, працюючи над ріжними виробами, живуть наші робітники українці, які мають свою рідну організацію „Просвіту“. Наше товариство, користуючи з вільних і справедливих законів Франції, веде працю свобідно, не відчуваючи ніяких перепон ліберальної влади. Т-во „Просвіта“ вільно-отверто веде культурно-освітню роботу серед своїх членів та несе їм самоломогу.

Дня 6. листопада у вільному дні праці зійшлися наші земляки, щоби згадати величі листопадові дні. Свято відкрив голова „Просвіти“ п. Підкович, а відтак п. Стасів, який приїхав з Парижа від Українського Народнього Союзу у Франції, виголосив змістовний реферат, взиваючи наприкінці всіх до праці, згоди, єдности. По рефераті виступали ще з промовами члени місцевої кольонії, а відтак п. Закамарок віддекламував з чуттям поему, присвячену подіям тих днів. У святі взяли участь також земляки з недалеких околиць та наше жіноцтво, при чому декотрі жінки принесли зі собою малих дітей на руках. На тому святі зібрано около 84 франки на політичних вязнів. Сума ця збільшиться ще обіцяними датками. Довго ще не розходились наші еміґранти, бо нікому не хотілось покидати цей вечір, повний гарних спомнинів та надій на краще завтра українського народу.

Присутній.

В НЕДІЛІ ТА СВЯТА ВІЛЬНО ПЕРЕВОДИТИ ЕКЗЕКУЦІЇ.

ВАРШАВА, 10. 11. ПАТ. У звязку з розпорядком ради мін. про екзекуційне поступовання скарбової влади, який позволяє переводити екзекуцію у неділі та свята, а також нічю та уповажнює згадані органи перешукувати в разі потреби одежу зобовязаних, м-ство скарбу видало обіжник, у якім зарядило, щоби екзекуційні органи переводили екзекуцію в неділі й законом признані заг. свята лише тоді, коли заходить оправдане побоювання, що на випадок проволоки екзекуція булаб ударемнена або значно утруднена. Крім того м-ство зарядило, щоби екзекутори переводили особисту ревізію лише в оконечних випадках, коли інші екзекуційні засоби показалися безуспішними, або коли заходить умотивоване побоювання, що зобовязаний скривши предмети при собі хоче так ухилитися від екзекуції. Службовців, що надуживали би повищі управнення, притягнуть до служб. відповідальности.

—o—

ПІСЛЯ ВИБОРУ РУЗВЕЛЬТА.

Рузвельт у Білому Домі.

НЮЙОРК, 10. 11. ПАТ. З Вашингтону повідомляють, що Гувер запросить мабуть у найближчих днях Рузвельта до Білого Дому на конференцію у біжучих справах.

Французька преса про Рузвельта.

ПАРИЖ, 10. 11. ПАТ. Вибір Рузвельта приняли прихильно тутешні часописи. Вони пригадують, що новий президент у міжнародніх справах має такі самі погляди, як пок. през. Вільсон.

Коли скасують прогібіцію.

НЮЙОРК, 10. 11. ПАТ. Противники „фолстіду“ або т. зв. 18-го додатку до конституції Зл. Держав, який ввів заборону алькогольних напитків, лучать із побідою Рузвельта надії на скору зміну прогібіційних приписів. Повне скасування прогібіції є тяжкою процедурою, що вимагає згоди 2/3 всіх стейтів, які належать до ам. федерації. Тому покищо може бути мова про модифікацію, яка позволяє продавати пиво й легкі вина. Можливо, що конгрес апробує ті зміни ще перед 4. березня, коли новий президент перебере владу. Одначе виринає питання, чи Гувер, який до тієї дати остане на становищі президента, згодиться на затвердження ухвали конгресу. През. Гувер, як відомо, є рішучим прихильником прогібіції.

—o—

З орґанізаційного руху.

ЗБОРИ И ВІЧА ПОСЛА КОХАНА.

Дня 22. жовтня ц. р. зорганізував Повітовий Народній Комітет довірочну нараду в селі Салашах. На нараду делеговано заст. голови Повіт. Народ. Комітету д-ра Петришина й орґанізаційного референта п. Баса. Для виголошення реферату прибув посол Кохан. На цю нараду зійшлося майже ціле село. Треба зазначити, що в тому селі дотепер майже ніхто не був, а причиною цього є поважні комунікаційні трудношці і велика віддалість населення. Щойно в останньому часі замітне оживлення й охота цього села ступати слідами своїх сусідів. Нарада, якою проводив місцевий о. парох, причиниться напевно до піднесення свідомости села і заставить краще одиниці взятися енергійно за нар. працю.

Дня 23. жовтня ц. р. відбулося величаве районове віче в селі Ульвівок, пов. Рава Руська. Від Повіт. Народ. Комітету в Угнові прибули пп.: д-р Петришин, д-р Лемеха і Білий, а з ними посол Кохан, який виголосив на тому вічу реферат на актуальні справи. Треба згадати дуже теплий і гарний привіт, що його зготували мешканці Ульвівка прибувшим делегатам. Кінна бандерія в числі 86 людей виїхала назустріч делегатам і привитала їх оваційно. Віче мало дуже поважний хід. Присутніх було понад 1.000 осіб. Ухвалено відповідні резолюції і поставлено конкретні домагання до УПР у справі господарського положення села.

Того самого вечора відбулася коротка нарада в селі Тарношині. Також там говорив посол Кохан, закінчуючи закликом до праці на всіх ділянках національного життя.

Одинокий спосіб зорганізовано вести поміч українським інвалідам — це стати членом УКРАЇНСЬКОГО Т-ВА ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ у Львові. Річна вкладка 6 зол., або 50 сот. місячно.

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 1880-?

— **Овочеві щепи та кущі найкраще садити осінню!** Добірні торговельні відміни, пригожі для нашого підсоння, по знижених цінах (нижчі від весняних!) негайно висилає фірма: А. Терпиляк, шкілкове та насінне господарство в Залуквї, п. Галич. Від збірних замовлень значний опуст. Домагайтеся цінників та оферт. 573 15-15

— Пригадуємо, що Загальні Збори Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові відбудуться в суботу (12. 11. ц. р.) в год. 6. вечором. 806 1—1

— **Український Театр ім. Тобілевича у Львові** приїзжає найближчого тижня на три вистави до Львова. З огляду на те, що український у Львові не розпоряджають власною салею, наш театр дасть покищо тільки три вистави у переїзді через Львів. Про вистави повідомлять афіші.

— **З Гуртка Математиків і Фізиків.** В суботу 12. ц. м. в год. 17.30 в авлі Акад. Дому відбудуться загальні збори Гуртка Математиків і Фізиків при Т-ві Прихильників Освіти. — **Виділ.**

— **Свято книжки у Знесінні Новім** відбудеться в неділю 13. ц. м. заходом читальні „Просвіти“. Програма богата й цікава. Вступ за добровільними датками. Початок: год. 7. веч.

— **Масові ревізії в Обертинщині.** З Жукова коло Обертина пишуть нам: Впродовж цілого місяця жовтня відбувались тут у найсвідоміших селян та активніших інтелігентів масові ревізії під притокою ліквідації сельробівства або УОН. При цій нагоді забирала поліція, що попало в руки: старі календарі, співанники, історичні повісти, цензуровані газети (бо з білими плямами!) та цілими валками відвозила на склад до суду, ліквідуючи в цей спосіб приватні і публичні бібліотеки, бо командант поліції Вуйцікевич твердив, що на кожній книжці мусить бути заявка: „Цензурою дозволено“. Суд на підставі арт. 150, § 2. к. п. к. затвердив ревізії, переведені нічною порою.

— **Краєвий зїзд української соціялістично-радикальної партії** відбудеться цього року в грудні у Львові. Зїзд цей, що буде XXXII-им з черги звичайним конгресом партії, скликується в 40-ліття існування соц.-радикальної партії.

— **Проти зловживань у торговлі часописами** запротестувала цими днями рада й головна управа „Польського Союзу видавців щоденників і часописів“ окремим комунікатом, що його принесли одночасно всі польські часописи. В тому комунікаті подано до відома польського загалу, що продавці газет не мають права зичити їх читачам ані за оплатою, ані безплатно, бо таке визичування газет до читання чи тільки до перегляду не тільки нарушує умову про комісову продажу і добрі купецькі звичаї, але є також зловживанням, за яке і видавництва і власти „Союзу видавців“ будуть потягати винних до цивільної і карної відповідальности. Крім того в комунікаті сказано, що назвища винних (продавців і співвинників-читачів) будуть публіковані прилюдно у пресі. — Як бачимо, до боротьби зі зловживанням у торговлі газетами забралися і польські пресові органи. Чи треба ще і при цій нагоді пригадувати нашим громадянам обовязок підтримувати свою пресу і не допускатися зловживань на її шкоду?!

— **На волю випустили** 5. ц. м. з вязниці у Бібрці п. Володимира Габрусевича, що просидів у ній одну ніч.

— **Д-р Мафтей Винай** (б. суддя), діяч і письменник югославських українців, відчинив адвокатську канцелярію в м. Вуковаре.

— **Нові „людові доми“.** В Зборові посвячено перед кількома днями новий людовий дім при участи представників місцевих польських організацій. Дня 13. ц. м. відбудеться посвячення новозбудованого дому людового в Сихові під Львовом.

— **120 тисяч покійників** лежить на Личаківськім цвинтарі у Львові, як подає Т-во „Пізнай наше місто“. Сюди зачислені теж військовий цвинтар з часів світової війни, український цвинтар з визвольної війни та польський цвинтар „оборонців Львова“. Територія Личаківського цвинтаря в останніх роках сильно побільшилася й обіймає тепер поверх 80 моргів.

— **В справі грошевої лихви.** Оголошено розпорядок міністрів скарбу і справедливости в справі грошевої лихви і найвищих дозволених матеріяльних користей підприємств, що займаються банковою діяльністю. Ці матеріяльні користі не можуть перевищати 9 і пів проц. річно з виїмком користей, осягнених кредитовими кооперативами, що ділають на просторі цілої держави та міськими касами ощадности на просторі воєвідства виленського (з виїмком міста Вильна), новгородського, поліського, волинського, білостоцького, тернопільського і станиславівського (з виїмком м. Станиславова), де матеріяльні користи не можуть переходити 10 проц. річно

— **Зміна красок на тогах.** Мінiстр справедливости Міхаловський розпорядив, що від нового року адвокати мають виступати в тогах з чорними, а не як досі з фіолетовими випустками. Зате судді дістануть фіолетові випустки замісць дотеперішніх синіх.

— **В справі боротьби з безробіттям.** В м-стві суспільної опіки у Варшаві відбулася пресова конференція при участи директора міжнародного бюра праці в Женеві, Бутлера. У своїй промові дир. Бутлер зясував причини безробіття та його наслідки. Трагедія світового безробіття обняла сьогодні 25 міліонів родин, що разом з родинами представляють цифру 100 міліонів осіб, засуджених на матеріяльну нужду. Бутлер зазначив, що найкращим способом боротьби з безробіттям це публичні роботи і скорочення часу праці.

— **В справі крадежі в апеляційному суді** у Львові арештовано крім фахового злодія Яна Дидюка також двох судових возьних, Станислава Завіспяка і Романа Ваховича, що були у змові з Дидюком і повідомили його про стан каси. Як відомо, 3.600 зол. відібрано на Високому Замку, де їх закопав був Дидюк, а за рештою 5000 зол. шукають. — В ночі на 10. ц. м. арештований Дидюк виломив крати у вікні і втік на подвіря вязниці. Після довгих глядань найшли його в пивниці, звідки хотів утечи на вулицю.

— **За вбивство і підпал.** Перед судом присяглих у Львові станули чотири селяни з Брусна пов. Любачів, 24-літн. В. Галабурда, 25-літн. Гр. Космина, 27-л. Ів. Космина і 21-л. Мик. Манчур. Галабурді закинули, що намовляв Космину до підпалу хати Федька Гринюка, Космині, що намовив до цього діла Манчура, який відповідає теж за підпал будинків Федька Гринюка та Івана Космину і Манчура, щоби за винагороду 30 долярів убили його жінку Параню. Манчур відповідає крім того за вбивство Костюкової, а Космина за поміч Манчурові.

— **Влом.** При вул. Сонішній ч. 17. у Львові злодії виважили фронтові двері в мешканні купця Креца під його неприсутність і розбили вогнетревалу касу. В касі було 2.125 долярів, 9000 зол. і золотий годинник. Загальна шкода виносить 22.000 зол. Поліція веде слідство.

— **„Наймичка виграла 40 тисяч долярів“.** Під таким і подібними заголовками розписувалася від кількох днів львівська польська преса про наймичку Катерину Білинську (родом із Конюхова), що на долярівку ч. 175.311 виграла аж 40 тисяч долярів. Тепер показалося, що Білинська зовсім не виграла на свою долярівку, лише дирекція Львівського Кредитового Т-ва вислала до рідного села Білинської табельку виграних і на ній підкреслили червоним олівцем голову виграну, щоби заохотити селян, аби купували долярівки.

— **Всюди зловживання.** В Сяноці арештували касиєра міської каси Бронислава Новака за грошеві зловживання. Спроневірена сума сягає кільканадцять тисяч золотих. — У Варшаві арештували вищого урядовця спіртного монополю, Мечислава Клопотовського за спроневірення на суму 7.000 зол.

— **Наглий суд в Гродні** на виїздовій сесії у Волковиськах розглядав справу грабункового нападу й вбивства Віктора Себастияничка. Трьох обвинувачених: Юліяна Комейчука, Йосифа Дульчевського і Юліяна Капітана засуджено на кару смерти, а двох інших переказано звичайному судові. Присуд виконано.

— **Зброя в непокликаних руках.** Окружний суд у Лонжі розглядав справу 17-літньої учениці VI кл. жидівської гімназії Рахелі Ротшільд, обвинуваченої у вбивстві. Підчас вправ у стрілянні вона так незручно орудувала крісом, що поцілила в голову вчителя фізичного вишколу, Владислава Смеліту, наслідком чого він на другий день помер. Обвинувачену засудили на 5 місяців вязниці, але на основі амнестії кару їй дарували.

— **Дуніковський під замітом ошуканства.** Голосний свого часу інж. Дуніковський, що нібито винайшов спосіб фабрикувати хемічним шляхом золото, стане в найближчому часі перед судом у Парижі під замітом ошуканства. Експерти, що розглядали винахід Дуніковського, зложили для нього дуже некорисну опінію.

— **Зїзд Союзу Українських Пластунів Емігрантів.** Четвертий загальний зїзд Союзу Укр. Пластунів Емігрантів відбудеться в Празі 27. листопада ц. р. в домі „Чеська Коруна“, Прага, Виноградн, Коруннї ч. 32 Програма зїзду: а) звіт команди СУПЕ про діяльність СУПЕ за минулий рік; б) звіт ревізійної комісії, в) вибір нової команди та ревіз. комісії; г) плян діяльности; ґ) світове джемборі в 1933 р.; д) ріжне. Початок в год. 14. В часі зїзду буде вистава „Праця Укр. Пласту за минулий рік“ (Свято 20-ліття Укр. Пласту. Пластове свято в Ічні в ЧСР. Югославське джемборі в Загребі. Табори. Інструкторські школи. З життя пластових частин. Друки. Преса, інше). Передзїздова нарада членів зїзду відбудеться 27. листопада в 9. год. в Студ. Домі (Албертов, Прага II). Адреса команди СУПЕ: E. Wyrowyj, Praha-Vinohrady, Chodska 16.

— **На Пресовий Фонд „Діла“** зложили: п. Вас. Заріняий, Устє Руське зол. 2.—, п. Григ. Бобяк, Дембиця, зол. 1.—.

— **Друкарські чортики.** У останніх днях знопреси всіх часів і народів: т. зв. друкарського чортика. В числі з 9. н. м. у „Новинках“, в новинці „До відома бідній шкільній молоді“, в поділ „...служачи високій харчівній ідеї...“ склав місць **„харитативній“**. В іншій новинці, про крадіж сержанта Фурманського, вийшло вже дещо льогічніще: Фурманський, мовляв, „програв усі гроші на **кількох перегонах**“; тих нагод, бувало напевне кілька, але гроші програв він на **„кінських“** перегонах. Гірша доля стрінула вчорашню вступну статтю „Без недосказів і непорозумінь“. Замість **„від ряду літ“** вийшло „від **роду**“ та **„внутрішньо-політична болячка“** перетворилася у **„балачку“** (іноколи так і буває, тільки саме в даному випадку не було!). Кривду зробив теж у рецензії „З театру“ складач на співку з коректором співакові львівської опери п. Ужвійкові, назвавши його „артистом понад професійну мірку“: він є професіоналом, але **„понад пересічну** мірку“... В порівнанні з цими словесними вівісекціями дрібницею вже є малесенька непримемність для нового югославянського премієра **п. Срскіча**, якого скрізь у позавчорашньому числі „Діла“ друкарська машина назвала **„Срскічем“**. Негарно і непотрібно...

На господарському відтинку.

Перед загальними зборами Т-ва „Ощадність“.

Управа Т-ва „Ощадність“ для господарности і добробуту, кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові, скликує отсим членів кооперативи „Ощадність“ по думці § 21. статуту на V. звичайні загальні збори, які відбудуться в суботу, **дня 26. листопада 1932 р. в год. 5.** попол. у льокалі Центробанку у Львові, Ринок ч. 10. І. пов. зі слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття загальних зборів. 2. Відчитання протоколу з останніх загальних зборів Т-ва. 3. Звідомлення з діяльности Т-ва. 4. Принятя біляису Т-ва з 31. грудня 1931 р. і уділення абсолюторії Управі і Надз. Раді. 5. Внески і запити.

Члени кооперативи беруть участь у загальних зборах особисто. Особи, що не можуть самовільно приступити до кооперативи, беруть участь через законних заступників, — особи правні через установлених повновласників. Повновласник не може заступити більше, як одного члена. Кожний член має тільки один голос (§ 25. статуту).

Львів, дня 9. листопада 1932 р.

За Управу Т-ва „Ощадність“ для господарности і добробуту, кооп. з обм. відповід. у Львові:

Д-р Кость Левицький, Омелян Саєвич, Остап Луцький.

Дивогляди.

„Йо-йо“ — найважніша крізова забавка.

На рогах вулиць продавці викликують таємні слова „йо-йо!“ та „ю-ю!“ Одночасно підкидають угору деревляним кружальцем на шнурочку. Кружальце впавши вниз, знімається автоматично вверх аж до долоні і знову паде. Коли глядиш на цей рух, видається, що кружальце пливе само; коли спробуєш, бачиш, що це „штука“, яка залежить трохи від зручности руки. І народ купує: старі, молоді та наймеиші, наївні, розумні та байдужі. Це новомодна забавка, що прийшла до нас із чужини: пишеться „йо-йо“, а у Франції (імовірно і в Японії) вимовляється „ю-ю“.

Чим пояснити її незвичайне поширення? Попесть модні нісенітниці. Коли пересічний громадянин чує, що це найновіша забавка модна у Парижі, Льондоні та Берліні купує її, не надумуючись. Мабуть від таких хитрощів почали її рекляму і у великих столицях, покликуючись на те, що вона вже скрізь модна. Хто найбільше заробив на ній, досі невідомо. Та „йо-йо“ ось цими днями була звістка, що від „йо-йо“ розбагатіло одно ціле село у Франції, що дістало замовлення із Парижа на виріб цієї забавки. Цього року ця забавка приїхала у Париж із Канади. При цьому французи пригадали собі, що ця гра була вже поширена на королівських дворах і називалась тоді „еміґреттою“. Одночасно італійці твердять, що вони знали її ще раніше на дворі Григора XIII, коли вона називалась „монтопендольо“. Саме тоді Італія стежила за процесом Галилея. Римська „Трибуна“ впевняє, що „йо-йо“ ввійшло тоді в моду як... демонстрація погорди для великого вченого! Виходило би, що тепер Европа проявляє так само погорду для кризи. Ще нині-завтра можемо почути від фабрикантів „йо-йо“, що це кружальце, яке вертається неапинно на своє місце є символом віри сучасної Европи, що все буде — по старому. Себто, що завсіди находяться дотепні промисловці, які вміють виманити від людей гроші, навіть коли цих грошей нема.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: *„ТАК БУЛО І ТАК БУДЕ“*, пєса на 3 дії *А. Рибіцького.*

Це страховище виставили імовірно тільки тому, що автор — львовянин, має товариські звязки і здається присвятив цей твір заслуженій артистці на її ювилей. Усе це робить враження недозвреного плоду дебютанта, що не може визволитись від месіяністичних візій польських романтичних поетів. Діеві особи на сцені терплять страшенне та ще більше мук переживає публика. Ніякі зусилля артистів і декораторів не всилі оживити такого драмища. *м. р.*

З кіна.

КІНО „АПОЛЛЬО“: *„ПАВУК“* і *„НА ОКРАЇНАХ САГАРИ“.*

„Павук“ — це несамовита історія з убивством підчас гіпнотичних експериментів у магічному театрі: на тій-же самій виставі обвинувачений в убивстві маґік-гіпнотизер та його медіюм-ученик викривають убивника. Цілість оригінальна єдністю місця і часу. Невибагливий сценарій нагадує кримінальні романи Уолса, які проте находять міліони читачів. Дотепні епізодичні образки про поведінку поодиноких людців із театральної публики, підкреслення поверховности поліц. слідства, що йде звичайно по лінії „найлегшого опору“ і т. п. моменти вказують на режисерський талант. Не обійшлось, очевидно, без лірики та бодай натяку на одно недалеке вінчання! В усякому разі, хоч це фільма зі серії „кічів“ — вона краща від патріотичних і порнографічних польських фабрикатів та від африканської екзотики з арабами, які говорять по польськи.

Згадуючи про ту екзотику з тим більшою приємністю глядач оглядає фільмовий додаток з чисто етнографічними й топографічними знимками з Тунісу: як мило вражає, що на африканському піску не видно приїзжих нпр. з Варшави акторів, які „роблять“ героїв із французької леґії та войовничих повстанчих шейхів.

КІНО „МАРУСЕНЬКА“: *„БЛЬОНД ВЕНУС“.*

Це остання фільмова новинка з Марленою Дітріх. Цим разом вона не є ані „вампіром“ ані ніяким іншим „демоном“, лише котаючою жінкою і матірю. Що-правда, з тою посвятою для хворого чоловіка не все в порядку, бо — як показується потім — свого любовника далеко не трактує лише як можливість здобуття грошей, потрібних чоловікові на лікування зі смертельної недуги. Ґеніяльний режисер Штернберґ чудово віддав розпучливе темпо втечі матери з дитиною перед егоїзмом батька. Майстерним є ступенування упадку жінки щораз нижче, аж на дно — до нічних притулків для бездомних. Традиція кабаретового „жанру“ Марлени Дітріх казала й тут вплести в акцію кабаретову сценку. Прегарним артистом є молодий хлопчик, наслідник Куґена. Взагалі фільма непересічна. *ік.*

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

АНТОНІЯ З ГУДИКІВ ПАСТІВНИЧЕВА.

Дня 26. X. 1932 р. по довгій і тяжкій недузі заснула на віки в 44. році життя емер. учителька Антонія з Гудиків Пастівничева, жінка управителя школи і заслужена дячка на народній ниві. Покійна походила з визначної священичої родини. Семинаріяльну матуру зложила в Перемишлі і вже від 21. року життя віддається важкому обовязкові учительського звання. В 1912 році переходить до свого мужа й обнимає учительську посаду в селі Славятині, пов. Підгайці. Тут вона цілих дванадцять літ з великою любовю і посвятою віддається вихованню найменших, стає провідницею і дорадницею цілого села. Дбає вона про те, щоби якнайбільше здібних селянських дітей пхнути дальше в школу і за свого життя вислала 8 селянських дітей до гімназії, котрим радо помагала не лиш морально, але й матеріяльно. З них деякі мають уже свої посади. В особливіший спосіб любила вона спів і свідому молодь, тож радо допомагала в організуванні співацьких гуртків, котрих було в Славятині аж два. Словом: була вона для нашого села людиною, котра виконувала муравлину працю серед найнижчої і найбільше потребуючої селянської верстви. Не диво, що коротко перед смертю за її працю на просвітянському полі вручено їй грамоту, котрою іменовано її почесним членом місцевої читальні „Просвіти“. Тож передчасна її смерть була великим ударом для всього села. Щоби віддячитися Покійній бодай вчасти за її велику працю, селянство Славятина зайлося

само похоронами. Вже в днях жалоби на домах читальні „Просвіти", кооперативи і школи в Славятині, як також на „Народнім Домі" і П. С. К. у Підгайцях сумно повівали чорні прапори та появилися посмертні клепсидри, видані громадянством Славятина. Дня 28. X. 1932. в год. 2-ій пополудні відбулися величаві похорони, на котрі прибуло шістьох священиків, делегат від філії „Просвіти" і П. С. К. з Підгаєць, довколичне учительство, все громадянство Славятина і близьких сіл. По винесенні домовини з дому жалоби прощав рідню і громадянство о. Каблак, а опісля над могилою промовляли: Амброзій Соловий від освітніх гуртків, Йосиф Пригода від кооперативи, Максим Залуцький від читальні „Просвіти", управитель школи Кісь від учительства, п. Даньків від філії „Просвіти" і П. С. К. у Підгайцях, а накінець о. Михайло Юхнович від громадянства.

В. Іп П.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

В неділю 13. ц. м. відбудуться в год. 14-ій на грищі 40. п. п. (Погулянка) товариські змагання між Україною і Лехією.

З У. С. С. К-у.

Вправи лещатарської секції УССК-у відбуваються у вівторок і пятницю від год. 15., а в неділю від год. 8.30 під проводом пп. Біденької і Гнатейка.

Руханка жінок відбувається що-середи від год. 17—18. в салі Сокола-Батька під проводом п. Біденької Дори.

Загальні збори У. С. С. К., спорт. секції Т. П. О., відбудуться в неділю 13. листопада в залі Академічного Дому в год. 9.30.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

УСРР в ТЕОРІЇ Й НА ПРАКТИЦІ. Написав Гл. Л. Видало Укр. Т-во Прихильників Ліги Націй. Каліш 1932. Стор. 32, 8°.

ХРОНІКА НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА ЗА ЧАС ВІД 1931—1932 р. Ч. 71. Львів, 1932. Накладом Т-ва. Стор. 40. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО ч. 3. вересень 1932. Рік V. Орган Союзу Українських Адвокатів і Товариства Українських Правників у Львові, під начальним редагуванням д-ра Костя Левицького. Зміст: Д-р Ю. Заяц: Дещо про конкордати. — Д-р Маріян Глушкевич: Новий кодекс — нові ідеї? — Ярослав Левицький: Реформа подружого права. — Д-р Ю. В.: Нова польська цивільна процедура і вимоги практики. — Бібліографія. — З життя нашої адвокатури. — Посмертні спомини. — Оречення Найвищого Суду. — Оголошення. — Адреса Редакції і Адміністрації: „Життя і Право", Львів, вул. Ринок ч. 43, І. пов.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXVII. Ч. 10 за жовтень. Зміст: Х.: Під знаком кризи. — О. д-р Й. Сліпий: Ростемо. — О. д-р Г. Костельник: Генеза жіночого й мужеського полу. — О Степан Хабурський: Дещо про нашу катехитичну місерію. — О. д-р Лев Глинка: Чи потрібне обєднання українських священиків абстинентів і симпатиків протиалькогольного руху в однім товаристві. — О. д-р Цегельський: На актуальні теми. — Х.: Великий день Богословської Академії. — О. Юліян Дзерович: Вісти з „Т-ва св. Андрея". — Брат у Христі: „Власна Допомога", священича кооператива у Львові. — О. П. Дзедзик: Безсторонння рецензія чи тенденційне обезцінювання. — Всячина. — Проповіди.

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві з Обертинщини: Не хочемо наражувати нашого органу на конфіскату, тому з Вашого допису подаємо тільки одну частину, яку теж стушовуємо.

—o—

БІРЖА.

ГРОШІ.

4 проц. прем. поз. дол. 50.00 зол. Долляр у приватних оборотах 8.89.75.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.05, 124.06, 123.74, Данціґ 17, 17, 17, Голяндія 358.60, 359.50, 357.70, Льондон 29.50, 29.65, 29.35, Ню-Йорк кабель 8.918, 8.938, 8.898, Париж 35.00, 35.09, 34.91, Прага 26.41, 26.47, 26.35, Швайцарія 171.90, 172.33, 171.47, Італія 45.70, 45.92, 45.48, Берлін 211.35.

Акції.

Банк Польський 85.75, 85.88.

ЗБІЖЕ.

Пшениця двірська 24.50—25.00, Жито одноціле 15.00—15.50, Жито збірне 14.00—14.25. Інші курси незмінені.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10. XI. 1932. за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 21—23 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 6·60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 11. XI. год. 7.30 веч. „Самійло Зборовський".

Субота, 12. XI. год. 3.30 веч. „Пінокіо" (найнижчі ціни від 40 сот. до 2.70).

Субота, 12. XI. год. 7.30 веч. „Занадто правдиве, щоби було добре", (премієра), песа Б. Шова (Абонам. 3).

Неділя, 13. XI. год. 3.30 попол. „Марій", (ціни знижені, абонам. 2).

Неділя, 13. XI. год. 7.30 веч. Опера.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 11. XI. год. 7.30 веч. „Бездомний лікар" (Абонам. 1).

Субота, 12. XI. год. 7.30 веч. „Так було й буде" (Абонам. 3).

Неділя, 13. XI. год. 3.30 попол. „Олімпія" (ціни знижені — абонам. 2).

Неділя, 13. XI. год. 7.30 веч. „Бездомний лікар" (Абонам. 1).

Кіна.

АДРІЯ: „Пат і Патахон як пеховці" і „Мароко" (з Марленою Дітріх).

АПОЛЬО: „Павук", „На окраїнах Сагари".

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі".

КАСІНО: „Пісня ночі".

КОЛІСЕЙ: „Люди на стійці", ревія „Весело жий".

КОПЕРНИК: „Білява Венера" (з Марленою Дітріх).

МАРУСЕНЬКА: „Білява Венера" (з Марленою Дітріх).

МІРАЖ: „Трейдер Горн".

ОАЗА: „Вулиця осуджених душ".

ПАЛЯС: „Ц. к. команда сердець" (сценарій Рода-Роди).

ПАН: „Бомби над Монте Карльо".

ПАСАЖ: „Карменчіта", звук. комедія та тижневик.

ПРОМІНЬ: „Магараджева фаворита" й ревія.

СТИЛЕВЕ: „Рік 1906. — Вигнанці".

УТІХА: „Кво вадіс" з Емілем Янінгсом.

ХИМЕРА: „Бунт молодости".

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Пятниця, 11. листопада 1932.

Ляйпціґ (259,3) 16.30 Вальси, **Братислава** (278,8) 19.20 Концерт, 20.45 Музика, **Міляно** (331,4) 11.45 Радіоорхестра, **Штутґарт** (360,6) 10.40 Циг. пісні, 20.05 Оп. музика, **Білгород** (430,4) 20.30 Спів, **Стокгольм** (435,4) 18.55 Пісні в супр. лютні, **Прага** (487) 15.30 Пянїстка Арані, **Відень** (517,2) 16.50 Староіталійські мистці, 20.00 „Драй арме Тойфель" оп. Вайнберґера, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, „Вищунка ляльок" балет Баєра, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 16.35 Концерт, 18.15 Мист. трансм., 19.00 Солісти, 24.00 Фільм. музика.

Субота, 12. листопада 1932.

Кеніґсберг (217,1) 18.35 Еспанська музика, **Братислава** (278,8) 16.10 Концерт, 20.00 Авдиція, **Міляно** (331,4) 11.15 Муз. всячина, **Штутґарт** (360,6) 10.05 Концерт, **Гельсінґфорс** (368,1) 19.05 Симф. концерт, **Білгород** (430,4) 20.00 „Еріка" оп. Грегорца, **Рим** (441,2) 17.30 Танк. музика, 20.45 „Масковий баль" оп. Вердія, **Відень** (517,2) 10.50 Фільгарм. орхестра, 20.00 „Дер лібе Авґустін" оп. Бітнера, **Мінхен** (532,9) 14.25 На сільській вулиці, спів і рецитації, 18.30 „Подорож по Швеції" відчит і пісні, 19.30 „Мойсасурс Цавберфлюхт" драма-казка, **Будапешт** (550,5) 12.05, 17.00 Циг. музика, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 19.00 Концерт, 11.00 Звуковики, 14.30 Концерт для дітей, 16.35 Муз.-літ. авдиція.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 11. листопада 1932.

11.40 Огляд, 11.58 Час, 12.10, 17.00 Грамофон, 13.20 Метеор. комунікат, 15.40 Господарський комунікат, 16.00 Відчит, 16.15 Лекція англ. мови, 16.30 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „11. листопад" промова Ридза-Сміглого, 18.00 Легка музика, 18.45 Всячина, 19.00 Авдиція з нагоди 11-го листопада, 19.30 „Миролюбність Кор. Республики", 19.45, 22.45 Прес. рад. денник, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Симф. концерт, 22.40 Спортові вістки, 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

Субота, 12. листопада 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Грамофон, 13.10 Метеор. комунікат, 13.15 Шк. поранок, 15.40 Господарський комунікат, 16.50 „Вудвуди царя Соломона", для дітей, 16.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Ол. Чоловський, людина, артист", 17.00 Авдиція для хорих, грамофон, 17.40 Відчит, 18.00 Легка музика, 18.20 Серед книжок, 18.30 Концерт (фортепян), 19.00 Всячина, 19.20 Хліборобські актуалії Галичини, 19.30 На овид!, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Орхестра, 22.05 Шопенові твори, 22.40 „В серці Норманді", 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На „Рідну Школу" зложив п. Гр. Бобик, Дембиця, зол. 5.— і на Т-во Прихильників Освіти зол. 5.—. 809 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ зол. 8.50, коцдри правд. вовна, брокати, накидки, найбільший вибір, найдешевше: Фрайліх, Львів, Сикстуська 21. 561—?

КАГАНЦІ, ретязі, ланцюжки, шорки виконує, направляє найдешевше робітня римарсько-галантерійна Н. Барера, Сикстуська 2. 370 17-33

НОВА віллійка, 5 убікацій, комфорт, сад — до продання. Болеслава Хороброго 8 (бічна Потоцького). 803 2—3

КОНЦИПІЄНТ з півторарічною практикою шукає заняття в адвоката. Ласкаві зголошення до канцелярії д-ра Степана Дольницького, адвоката в Сколім. 1-1

ЛІКАР ожениться з молодою пристійною панною з відповідним приданим. Зголошення під „Солідний" до Адм. „Діла".

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". „З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.